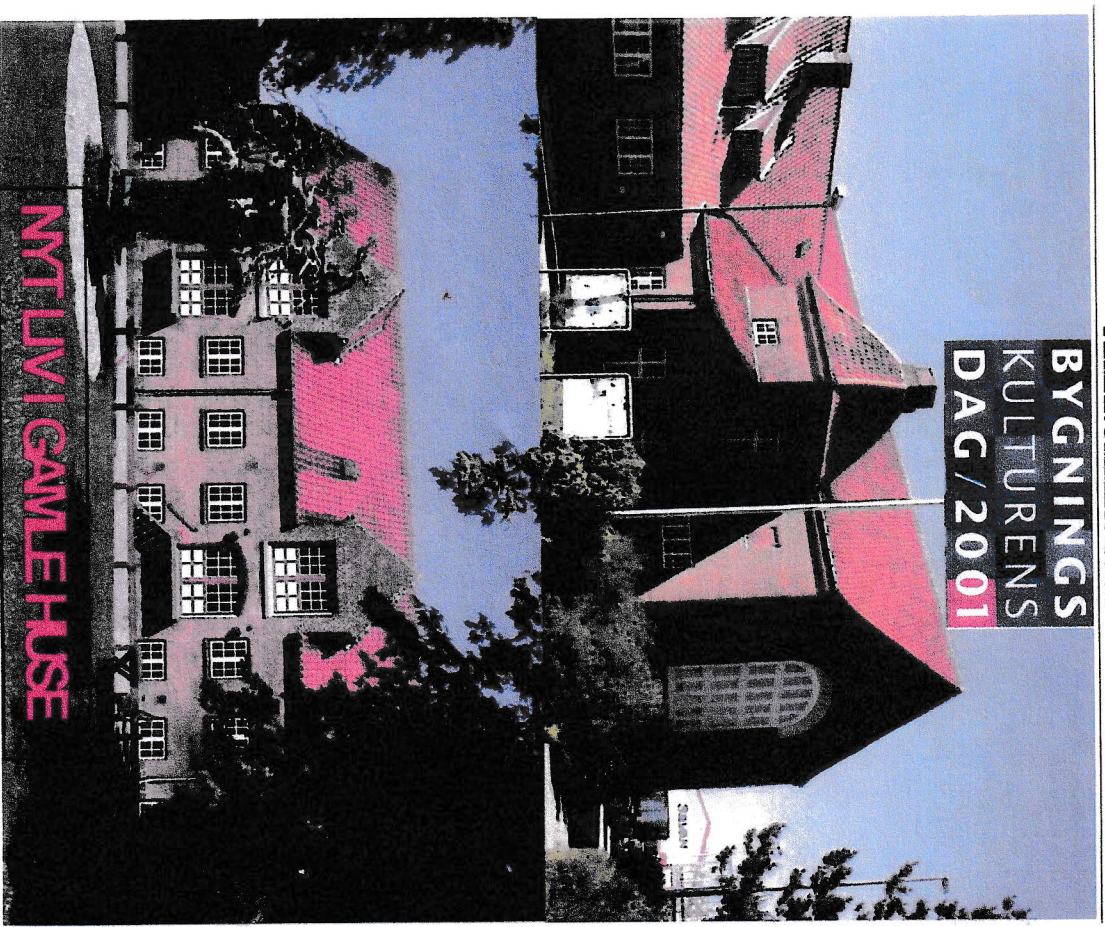

BEVAR MIG VEL

Medlemskrift for Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur
i Holbæk Kommune
TEMANUMMER 2001

Billeder:

Herover:
Den forhenværende Metodiskirke på Kalundborgvej
Nu er der Fitness Center

Forsiden øverst:
Det forhenværende Holbæk Eiværk.
Nu er det Musikhus

Forsiden nederst:
Det forhenværende Odense Ægforretning.
Nu er det galleri og hjemsted for Holbæk Kunstforening

BEVAR MIG VEL TEMANUMMERE

Udgives af Foreningen for bygnings- og landskabskultur i Holbæk Kommune.

Bestyrelsen:

Formand:

Henning Hansen
Klostervej 12
4300 Holbæk

Næstformand:

Hans Christian Fæster
Klosterstræde 6
4300 Holbæk

Kasserer:

Henning Østergaard
Bakkøkærmen 39
4300 Holbæk

Sekretær:

Peter Korsgaard
Stilildsvej 27
4300 Holbæk

Bestyrelsesmedlem:

Ole Nielsen
Rolighedsstræde 18
4300 Holbæk

Suppleanter:

Hanne Korsby
Jan Darling

Redaktion

Henning Hansen (ansv.)
Ole P. B. Nielsen
Jan Darling

Fotos

Jan Darling & Ole Nielsen
Foto fra Æglagerets arkiv
og fra bogen EI i Holbæk

Bladet er trykt hos:

**HOLBÆK
KOPISERVICE**

Arsskrift 2002

forventes at udkomme i
januar 2002.
Indlæg til dette nummer
sendes til redaktionen senest
1. december 2001.

Forord

Tidligt på sommeren blev foreningens bestyrelse enige om, at "Bygningskulturens Dag" også burde markeres i Holbæk.

Det vil vi gøre med dette temanummer af **BEVAR MIG VEL** og opfølgen herpå.

Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur i Holbæk Kommune har fundet tre emner som passer til årets tema.

Bestyrelsen håber, at byens borgere vil komme og besøge eller blot tænke at disse bygninger er gode eksempler på, deres anvendelse svarer til det, der sættes fokus på i år.

Bevarelse af en gammel bygning er ikke bare at den vedligeholdes af ejeren, men i større grad at bygningen lever, det vil sige at den anvendes i et formål som er i tiden, og samtidig stadig får lov at fortælle sin historie.

Bestyrelsen håber at rigtig mange vil komme på besøg og se hvordan bygningerne anvendes til deres nye formål, og vi har søgt for at også bygningernes historie bliver fortalt.

Henning Hansen

Bygningskulturens dag

- Hvad er det?

Over hele Europa afholdes "European Heritage Days" den anden weekend i september.

Her fokuseres på bygningens kulturelle og håndværksmæssige værdier

Danmark har deltaget siden 1993 med et årligt tema.

Dette års tema er nyt liv i gamle huse.

Overalt i landet er der kendte eksempler på ny anvendelse af gamle huse.

Også i Holbæk er der gode eksempler på denne nye anvendelse af gamle huse med deres gode kvaliteter

Blandt flere er de kendteste nok Elværket, Æglageret og den tidligere metodistkirke på Kalundborgvej...

Firma-

medlemskaber

Arkitekt Jørgen Herold Andersen
Arkitektgruppen Holbæk
v/Poul Ussing & Peter Haugaard

Arkitekt Leif Bahn
Arkitekt Thomas Kulligaard A/S
Brd. Junker/shøj Fliser.

Balle System
Holbæk Elefant Apotek

Holbæk, Skt. Nikolai menighedsråd
Holbæk Malerservice
v/ malermester Blarne Hansen

Tømrermester Henrik Jørgensen
Tømrermester Niels Dreyer
Ejendomsægler

E. H. Jørgensens sønner.
Realkredit Danmark
Andelstandsbyen Nyvang

Sparekassen Vestsjælland
Superfos Emballage A/S
Elektronstallator

Aage Højmark Aps.
Unibank as.
Landinspektør

Henning Østergaard,
Marco Plan Entrepise A/S.
Carl Petersen A/S.

P. C. Vinduer og Døre A/S
Grandjeanddommen
v/ Ulrik Lønborg

SBS By/ombylse.
Systemvedligehold A/S
Holbæk tørrmontage

Holmegaard & Berthelsen
Den Danske Bank
Jyske Bank

Holbæk Turistbureau.
Malermester Mogens Eriksen
Husets Tømrer

Holbæk Trælshandel A/S
Slagtermester Jørgen Hansen
Forbundet, Træ-Industr-Byg.

Gulvfirmat Allan Petersen
L. N. Agentur "Icemann"
Finn's Blik & Isolering

Holbæk lokalarkiv.
Vestertunds Ejendoms kontor A/S

Firmamedlemskab

Kr. 300,00

Bak op om arbejdet

Elværket

er der stadig strøm på...

Af Jan Darling

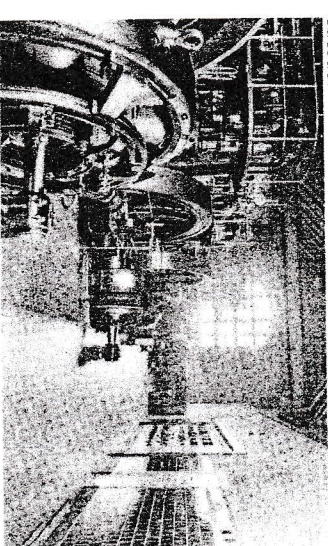
"Sommeren gik til ende og værketets opførelse ligeså. Lidt forsinket efter tidsplan men skinnede det hvide lys fra Holbæk kommunale Elektricitetsværk første gang om aftenen den 18. oktober 1911 på hovedstrækningen Ahlgade Smedelundsgade - Jernbanevej - Nygade, der først havde fået kablerne i orden."

Således skriver redaktør H. Monrad Hansen i 50 års jubilæumsskriftet for Holbæk kommunale Elektricitetsværk fra 1961. Forud havde gået flere års politisk kamp om placering, størrelse og brændselsart. Et fælleskommunalt Amoseprojekt baseret på tørv, havde været oppe og vende og der havde endda været snak om at rive den gamle fattigård (museel) og klosterskole inklusiv klosterport ned og opføre det nye værk i klosterstræde.

Men det blev på beliggende Blegstræde/Havnevej det kommunale elværk blev opført med Holbæk-arkitekten F. Wilin, Olesen som arkitekt. Siden har rationaliseringsarbejdet været i gang og værket har lukket huset som elektricitetsværk første gang om aftenen den 18. oktober 1911 på hovedstrækningen Ahlgade - Smedelundsgade - Jernbanevej - Nygade, der først havde fået kablerne i orden."

Således skriver redaktør H. Monrad Hansen i 50 års jubilæumsskriftet for Holbæk kommunale Elektricitetsværk fra 1961. Forud havde gået flere års politisk kamp om placering, størrelse og brændselsart. Et fælleskommunalt Amoseprojekt baseret på tørv, havde været oppe og vende og der havde endda været snak om at rive den gamle fattigård (museel) og klosterskole inklusiv klosterport ned og opføre det nye værk i klosterstræde.

Men det blev på beliggende Blegstræde/Havnevej det kommunale elværk blev opført med Holbæk-arkitekten F. Wilin, Olesen som arkitekt. Siden har rationaliseringsarbejdet været i gang og værket har lukket huset som elektricitetsværk første gang om aftenen den 18. oktober 1911 på hovedstrækningen Ahlgade - Smedelundsgade - Jernbanevej - Nygade, der først havde fået kablerne i orden."

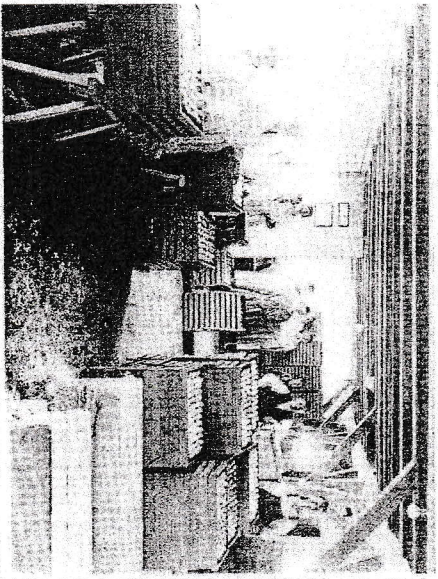
Dieselmotorer på elværket ca. 1935

Med velvillig assistance fra Holbæk og Omegns Musikskole vil der være åbent på Elværket lørdag den 8. september kl. 13,00 -15,00

Jo - der var da æg på Æglageret!!!

Af Hanne Korsby

På Lindevej ligger Æglageret centralt i byen. Mange af byens borgere ved ikke rigtig hvorfor at bygningen kaldes for Æglageret. De ældre kan dog stadig huske, da der var liv i huset og da man kunne købe æg i forkontoret. I dag står bygningen som et smukt minde om en virksomhed, der var engang.

I Æglagerets kælder kan man stadig se de store kar, hvor æggene blev opbevaret. Sommerens æg blev "hældt" ned i de 30 kummer med kalkvand. Det blev til ca. 3 mio. æg, der lå til salg eller eksport i vinterens løb. I 1950'erne sluttede præserveringen, men huset fortsatte som ægpakkeri.

Så kom kunsten

Bygningen blev opført i 1921. Det var arkitekt Vilhelm Olsen, der havde tegnet ægpakkeriet med præserveringskælder. Ægforretningen var en virksomhed, der markerede sig i handelslivet i Holbæk. I højsæsonen var der over 20 ansatte og om vinteren nok det halve. Det var mest kvinder der arbejdede i pakkeriet. Husets havde en kapacitet beregnet til 20 tons æg om ugen, men man mente at der gik det dobbelte igennem. Det var "ægmanden" indsamlede æg fra hele Holbæk egnen og bragte dem til Æglageret. Markant i bygningen er de store døre, hvor æggene blev modtaget (se billede på forsiden).

åndehul i byen. Her står i øvrigt byens ældste platantræer og skygger over Lindevej.

I dag er stedet et veletableret udstillingssted for danske dansk kunst. Store danske kunstnere har udstillet malerier, skulpturer, tekstiler og meget andet. I det gamle forkontor findes nu en lille butik med dansk kunsthåndværk. I vinduerne mod Lindevej ser man de fine unikker i glas, keramik, smykker, porcelæn og meget mere.

Husets historie bevaret

Det gamle Æglagers historie er i dag bevaret gennem et fint lille museum i kælderen. Flemming Sylvest som har stået for etableringen af museet, har med stor ildhu samlet viden og materiale fra andre æglagere i Danmark. Spændende er det også at se de dybe kar under udstillingsalen. Her får man en god fornemmelse af hvor hårdt og fugtigt arbejdet med at få æggene op af kummerne var – og så med en arbejdsdag på 10 timer.

I anledningen af Bygningskulturens dag kan man se æglageret.

**Der er rundvisning
lørdag den 8. september
om eftermiddagen.**

Metodistkirken på Kalundborgvej.

af Henning Hansen

Holbæk købstad har historisk tiltrukket mange forskellige befolkninggrupper, idet byen har været handelsby i mange år.

Som det fremgår af oversigt for Holbæk kommune, er der i kommunen et meget stort antal foreninger af meget forskelligt art. Ligeledes har kirkelige retninger altid været rigt repræsenteret i byen.

Det var bestyrelsens hensigt at kunne skrive bygningens historie i dette

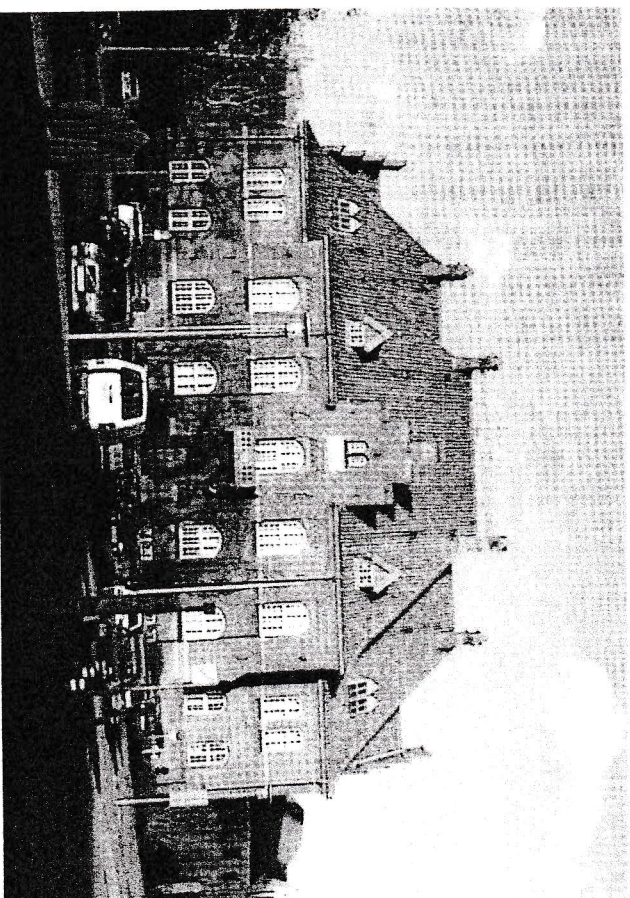
temanummer, med af forskellige årsager har det været meget svært til dato at finde oplysninger om kirkens historie. Biot kan det nævnes, at bygningen er opført i 1909.

De personer som kender til bygningens historie har været bortrejst på ferie, men det er vort håb at vi inden bygningkulturens dag, har fået samlet materiale, som kan udleveres på stedet.

Efter nedlæggelse af metodistmenigheden, blev kirken solgt og anvendes nu som fitnesscenter

**Arskontingent
Kr. 100,00
Bak op om arbejdet**

**Der vil være åbent hus
i kirken/Fitnesscenteret
lørdag den 8. september
kl. 14.30 – 15.30**

Hvorfor skal du være medlem?

Overalt i Danmark ser vi bygninger
Bygninger er en vigtig del af landskabet.
Bygninger er det vigtigste element i bymiljøet
Bygningskulturen er samspillet mellem bygninger og landskab samt mellem bygninger
Indbyrdes.

**Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur i Holbæk Kommune kæmper for en
stadig bedre bygningskultur.**

Bygningskulturen er god, hvis der er et harmonisk samspil mellem de forskellige elementer

**Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur i Holbæk Kommune arbejder for, at vi og
vore efterkommere kan leve i harmoniske omgivelser – og desuden glædes over de
bygninger, der er en vigtig del af vores kulturarv.**

Ikke alt gammelt er godt, men de bevaringsværdige huse og miljøer vi har skal der værnes
om. Disse huse og miljøer er smukke og er skabt af dansk byggetradition der bygger på
århundreders håndværks erfaring.

Disse bevaringsværdige huse og miljøer bevarer bedst ved, at de bruges og indgår i dagligtivet
og ikke som museums genstande.

Hvor det er nødvendigt med nyt i et gammelt eksisterende miljø, bør det nye bygges i gode,
traditionelle og sunde materialer og indpasses med respekt for det eksisterende.

Som medlem af Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur i Holbæk Kommune

- Får du bedre mulighed for at deltage i debatten og din bys fremtidige udseende
- Får du bedre mulighed for at få taget emner om på det bygningskulturelle område, det
kunne være alt fra et arrangeret, læserbrev til en fredningssag
- Får du foreningens årsskrift "Bevar mig vel" samt et uspecificeret antal nyhedsbreve
tilsendt, indeholdende lokale aktuelle emner.

Får du 4 gange årligt

tilsendt

"Landstforeningen
Bygnings- og
Landskabskultur."
blad "By og Land"

Ja tak. Jeg ønsker at blive medlem af Foreningen for
Bygnings- og landskabskultur i Holbæk Kommune

Husstandsmedlemskab Firmamedlemskab
Kr. 100,00 / år Kr. 300,00 /år

Ja tak. Jeg vil gerne kontaktes for mere information inden jeg
tegnér medlemskab

Navn:

Adresse

Postnr og By

Sendes til foreningens kasserer:

Hemming Østergaard
Bakkekammen 39
4300 Holbæk

Kuponen må gerne kopieres

Internet:

Hvis du har adgang til
internet skulle du prøve
nogle af følgende links:

Bygningskulturens dag

Alle arrangementer vil
være omtalt på:

www.bygningskulturedag.dk

dk

www.kultunaut.dk

Ligesom

Bygningskulturens Dag
vil blive nævnt i
kalenderen på:

www.teknik-og-kultur.dk

Arshæfter

Arshæftet for 2001
udkommer i sidste
halvdel af august.

Ønsker man at be-
stille et af hæfterne
for Bygningskultu-
rens Dag, kan man
skrive til:

mail@bygningskulturedag.dk

dk

Arshæfterne kan
ses som internetud-
gave hos Skov- og
Naturstyrelsen:

2000:
[http://www.sns.dk/bver-
bygt/strukur/default.htm](http://www.sns.dk/bver-
bygt/strukur/default.htm)

1999:
[http://www.sns.dk/netpub/
Torvblads/bykult.htm](http://www.sns.dk/netpub/
Torvblads/bykult.htm)

Hvis du ikke selv har adgang
til internettet og ikke har
prøvet det før, kan du gå på
Holbæk Bibliotek, hvor du
kan få hjælp til at gå på net-
tet

Mere om

Bygningskulturens

dag

I 2000 deltog omkring 22
millioner borgere i 46
europæiske lande i de
mangeårte arrange-
menter i Bygningskultu-
rens Dag. Også her i
landet er Dagen blevet
en formel succes. Tak-
ket være et særdeles
omfattende netværk af
aktive deltagere har de
tittrukkede flere og flere
besøgende.

Netværket udvides år for
år, idet ethvert nyt tema
kaldet på nye deltagere
kredse med særlig til-
knytning til det pågæl-
dende tema. Mere faste
deltagere som eksem-
pelvis en række lokalfor-
eninger under Landsfor-
eningen får derved eks-
tra udbytte af deres del-
tagelse, idet også deres
netværk udvides.

I de første år blev der i
Danmark udgivet en
avislignende tryksag om
Bygningskulturens Dag.
Den er fra 1996 erstattet
af hæfter, hvor skribenter
og illustrationer støtter
de besøgende
oplevelser. Hæfterne
trykkes i et oplag på
15.000 eksemplarer og
uddesles normalt gratis.

Alle aktiviteter og arran-
gementer i forbindelse
med Bygningskulturens
Dag er bygget på frivillig
indsats; alle ideer – ud-
stilling, koncert, guidede
byture, foredrag, musi-

kalske indslag, torvedag
eller andet – er meget
velkomne.

Nationalkomiteen for
Bygningskulturens Dag
2001 søger i samarbejde
med Skov- og Natursty-
relsen for, at Dagen bli-
ver omtalt landsdæk-
kende og regionalt, mens
alle deltagere - i god tid -
bedes kontakte den lo-
kale presse (avis, radio,
tv) med program for eller
beskrivelse af det enkelte
arrangement eller prøve
at kontakte kommunen
for eventuel omtale af
arrangementet på den
kommunale side i den
lokale avis.

Årets hæfte og plakater vil
blive sendt ud i sidste
halvdel af august måned
til alle deltagere;
endvidere vil de blive
sendt til museer, tekniske
forvaltninger, biblioteker
m.v. i kommuner med
arrangementer.

Det hører til formålet at
fremme forståelsen for
blandt andet:

- at bevare, vedligeholde
og genoprette by- og
bygningshistoriske
værdier,
- at forbedre betingel-
serne for opretholdelse
af originale bygge- og
håndværksstrategier
- at fremvise eksempler
på reparations/restau-
rering og tilbageføring
af bevaringsværdige
bygninger til en
tidstypisk arkitektur.